

INFORME SOBRE LA FAM EN EL MÓN

PNUD, Nova York

Números rodons

Els afamats del món representa el 80% de la població mundial, amb un 37% del PIB mundial, mentre que els països avançats representen el 20%, amb el 63% del PIB mundial.

Els afamats del món eren 848 milions el 2005; 923 el 2007; 1.023 el 2009; 925 el 2010, i 870 el 2011.

La quantitat de persones amb un patrimoni de mil milions de dòlars o més, era de:

497 el 2001, amb un patrimoni de 1'5 bilions de US\$

1.125 el 2007, amb un patrimoni de 4'4 bil. US\$

793 el 2008, amb un patrimoni de 2'4 bil US\$

1.011 el 2009, amb un patrimoni de 4'5 bil US\$

1.210 el 2011, amb un patrimoni de 4'5 bil US\$

Segons aquestes xifres, n'hi hauria prou amb aplicar un impost anual del 2% sobre el patrimoni de les 1.011 persones més riques del 2009 per obtenir, amb escreix, els 80.000 milions de dòlars necessaris per garantir en deu anys l'atenció a les necessitats fonamentals arreu del planeta. La qual cosa demostra que és una proposta perfectament realitzable.

La quantitat de persones que viuen a Amèrica Llatina amb menys d'un dòlar al dia era de 41 milions el 1981, 43 milions el 1990, i només 28 milions el 2008.

Deu dades més

1) 870 milions de persones no en tenen prou per menjar. La xifra ha disminuït en 130 milions des de 1990, però el ritme dels avenços ha disminuït des del 2008.

2) La gran majoria de les persones amb fam (el 98%) viu en països en vies de desenvolupament, on gairebé el 15% de la població està desnodrida.

3) Del total de persones amb fam al món, al voltant de 563 milions viuen a Àsia i Oceania, però la tendència és a la baixa.

4) Les dones constitueixen una mica més de la meitat de la població mundial, però representen més del 60% de les persones amb fam al món.

5) La desnutrició contribueix a la mort de 2,6 milions de nens menors de 5 anys, un terç del total mundial.

6) En els països en desenvolupament, un de cada

sis nens –gairebé 150 milions– tenen un per baix.

7) Un de cada quatre nens del món té retard en el creixement; en els països en desenvolupament la proporció pot augmentar a un de cada tres.

8) El 80% dels nens amb retard en el creixement viuen en 20 països.

9) Uns 66 milions de nens van amb gana a l'escola primària en els països en vies de desenvolupament, dels quals 23 milions són a Àfrica.

10) El PMA estima que calen més de tres mil milions de dòlars a l'any per dur aliments a 66 milions de nens en edat escolar que pateixen gana.

Però els informes serveixen per alguna cosa?

Malgrat que els països poderosos són conscients de la situació, són els líders de les principals economies del món (G8), els que realment poden fer quelcom al respecte. Per això no ens sorprèn que la FAO sigui qüestionada pel seu funcionament, cosa que podem traslladar a altres organitzacions; i que el govern del Regne Unit hagi amenaçat amb retallar els fons econòmics que atorga a aquesta organització si no canvia la seva línia de treball i gestió.

L'informe sobre la Fam al Món 2011 (per qüestions de diferències metodològiques la FAO no ha actualitzat les seves xifres de la fam el 2011) és un altre més a afegir a la llista d'informes presentats; no és pas que la informació es qüestionï, és que es dona a conèixer però no s'adopten les mesures.

Es parla del problema de la banya d'Àfrica, una de les regions més pobres de la Terra formada per Somàlia, Djibuti, Etiòpia i Eritrea, problema del qual se'n va parlar en el Dia Mundial de l'Alimentació 2011 i en què es va destacar l'increment del nombre de persones que pateixen pobresa extrema i de les possibles mesures que es puguin adoptar per reduir l'efecte de la fluctuació del preu dels aliments en els segments poblacionals més desfavorits.

Es diu que és una situació inacceptable, cosa que fa anys que es repeteix; a més s'apunta que fins i tot aconseguint complir els objectius del mil·lenni, 600 milions de persones continuarien patint fam; es torna a insistir en la col·laboració internacional i en que els països s'impliquin més en solucionar el problema;

cal arribar a un acord, però sense més informes, comissions i altra paperassa que continuï dilapidant fons que poden salvar vides.

Es convida els països que balafien menys aliments. Un altre informe de l'Institut de Biotecnologia i Aliments SIK (Suècia) encarregat per la FAO, destacava que uns 1.300 milions de tones d'aliments es llencen a les escombraries, una quantitat que espanta i que hauria de replantejar els sistemes productius, ja que la pèrdua d'aliments es produeix en el moment en què comença la producció agrícola, i en cada baula de la cadena se'n llença, inclosos per descomptat els consumidors. Aquestes pèrdues són especialment importants en els països industrialitzats: 1.300 milions de tones d'aliments que equivalen als aliments que es produeixen a l'Àfrica subsahariana i que ajudarien significativament a reduir la fam al món.

Noves polítiques, educació i consciència, inversions en tota la cadena de valor, gestió sostenible dels recursos... són diferents fronts en els quals s'ha de lluitar per la seguretat alimentària del futur.

La fam infantil

- Més del 70% dels 146 milions de nens menors de cinc anys amb pes baix del món viuen en tan sols 10 països, dels quals més de la meitat estan ubicats només a l'Àsia del Sud.
- Cada any moren uns 10,9 milions de nens menors de cinc anys als països en desenvolupament. La desnutrició i les malalties relacionades amb la fam són la causa del 60% de les morts.
- Es calcula que el cost de la desnutrició per al desenvolupament econòmic nacional és de 20-30 milions de dòlars per any.
- En els països en desenvolupament, un de cada quatre nens –gairebé 146 milions– tenen pes baix.
- Cada any, el PMA alimenta més de 20 milions de nens amb els programes d'alimentació escolar en uns 70 països. El 2008, el PMA va alimentar un rècord de 23 milions de nens.

Desnutrició

- Al voltant de 50 milions de persones pateixen fam a Amèrica Llatina i el Carib, el que suposa una disminució del 24,2% respecte de 1990, quan eren 66 milions, segons la FAO. Un de cada deu llatins està en una situació d'extrema pobresa, i Amèrica Llatina

continua tenint, a dia d'avui, la pitjor distribució de riquesa del món, segons la FAO.

- La desnutrició contribueix amb el 53% de les 9,7 milions de morts a l'any de nens menors de cinc anys en països en desenvolupament.
- Cada any un milió de nens mor per falta de vitamina A.
- La deficiència de ferro és la forma de desnutrició més comuna arreu del món, afectant gairebé dos mil milions de persones. Si s'eradiqués la deficiència de ferro es poden millorar els nivells nacionals de productivitat en un 20%.
- La deficiència de ferro està minant el desenvolupament mental d'entre un 40 i un 60% dels nens en els països en desenvolupament.
- La deficiència de vitamina A afecta aproximadament el 25% dels nens en edat preescolar dels països en desenvolupament. Aquesta deficiència està relacionada amb la ceguesa, la vulnerabilitat a malalties i majors taxes de mortalitat. Això porta a la mort a prop d'1,3 milions de nens cada any.
- La manca de iode és la principal causa del retard mental i el dany cerebral. 1,9 milions de persones arreu del món estan en risc de patir deficiència de iode, quelcom que es pot prevenir fàcilment només afegint iode a la sal.

Perspectives de futur

De moment el problema són els preus elevats dels aliments i les seves variacions (generalment a l'alça), cosa que incrementa significativament la inseguretat alimentària a nivell mundial i especialment en els països més desfavorits. L'informe assenyala que:

- la demanda dels consumidors en els països amb economies en ràpid creixement augmentarà,
- la població continua creixent, i si continua l'expansió dels biocombustibles el sistema alimentari estarà sotmès a demandes addicionals.

Aliments i VIH/SIDA

- En els països més afectats, el VIH ha reduït l'esperança de vida en més de 20 anys, ha desaccelerat el creixement i augmentat la pobresa a les llars. Només a l'Àfrica subsahariana, ha deixat orfes gairebé 12 milions de nens menors de 18 anys.